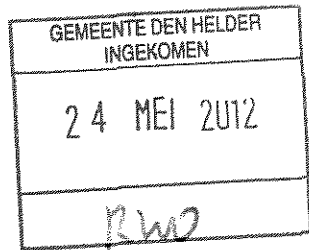

-173121

[Ing .D.Reitsma, Vogelzand 2106 1788 GL Julianadorp | 1
[Reactie op concept stedenbouwkundig plan Willemsoord 22/2/2012. |

Aan het College van B&W
Van Den Helder
Postbus 36
1780 AA Den Helder.

Datum : 22 mei 2012
Onderwerp : Bezwaarschrift op het concept stedenbouwkundig plan Willemsoord d.d. 22 februari 2012

CC: Raadsgriffie

Geacht College,

Bijgaand doe u mede namens de Stichting HD2 het bezwaar toekomen van bovenvermeld plan.

Opgemerkt wordt dat de inhoud van deze brief de instemming heeft van de meerderheid van het voormalige Kwaliteitsteam Willemsoord , die onder leiding stond van Rijksbouwmeester Wytze Patijn. Het nu voorgestelde ontwerp wijkt in sterke mate af van het destijds in 1996 door Gemeente, Provincie en Rijk goedgekeurde Masterplan Rijkswerf . Tevens tast het plan de nautische ontwikkelingen en het cultureel erfgoed in ernstige mate aan .

Met vriendelijke groet.
Dirk Reitsma

A large, stylized handwritten signature in black ink, appearing to be 'Dirk Reitsma', written over the typed name.

Stuknummer: AI12.05197

Datum : 22 mei 2012

Onderwerp : Bezwaarschrift op het concept stedenbouwkundig plan Willemsoord 22 februari 2012

Inleiding.

Van 1822 tot 1992 heeft de Rijkswerf dienst gedaan als inrichting voor herstel en nieuwbouw van marineschepen. In dezelfde periode is dankzij de groei van de werkgelegenheid op de Rijkswerf Den Helder uitgegroeid van 2000 naar 55000 inwoners. Direct na de overdracht van het terrein naar de gemeente in 1992 is men begonnen met het maken van een stedenbouwkundig plan. Op 6 juni 1995 werd het eerste plan met de wervende titel "Nederland Overzee" gepresenteerd . Met uitzondering van de historische buitenschil werd in dit plan het gehele terrein opgeschoond en volledig bebouwd met ruim 600 woningen, themahallen over de overzeese gebiedsdelen, hotels en horeca. Dit plan bleek te duur en te ambitieus te zijn . Na een periode van bezinning is de Rijksdienst voor de Monumentenzorg advies gevraagd inzake de waardestelling van het terrein en de gebouwen. Genoemde dienst was onder de indruk van dit bijzonder cultuurhistorisch unieke complex waarin de geschiedenis van 170 jaar industriële ontwikkeling op een voor Nederland uitzonderlijke en in compacte vorm zichtbaar is gebleven en dus beschermd diende te worden.

Op 21 november 1997 is het complex Willemsoord door de Rijksdienst voor de Monumentenzorg aangewezen als rijksmonument. Dit betreft 21 gebouwen, de 2 dokken, het terrein en de hoofdvormen van het totale complex. Alle veranderingen en aanpassingen aan zowel de gebouwen , terrein en omliggend water dient derhalve de goedkeuring te hebben van genoemde dienst.

Dit is aanleiding geweest tot het maken van een compleet nieuw Masterplan, waar het accent ligt op het behoud en versterken van dit unieke culturele erfgoed. Het Masterplan werd raadsbreed gedragen, kreeg de instemming van de Provincie en is door het Rijk integraal overgenomen als grondslag en lijdraad voor de ontwikkeling van Willemsoord. Het Masterplan is opgesteld door stedenbouwkundigbureau Quadrat onder leiding van de toenmalige rijksbouwmeester Wytze Patijn, destijds tevens hoogleraar Architectonische Ontwerpen aan de Technische Universiteit te Delft. Een kwaliteitsteam heeft - in opdracht van het college van B&W - onder zijn leiding het gehele proces begeleid . Stedelijke vernieuwing ondertekend (SOK) en heeft het bureau Zeestad opdracht gekregen plannen voor het Stadshart inclusief Willemsoord te ontwikkelen. Op 30 september 2008 is het eerste uitwerkingsplan Stadshart verschenen. Voor wat betreft de voorstellen omtrent de ontwikkeling van de Rijkswerf zijn er een aantal overeenkomsten met het plan van 1995, veel woningen en gebouwen in verschillende maten en kleuren, waarbij de cultuurhistorie en geschiedenis van de Rijkswerf voor en groot deel te niet worden gedaan.

Advies RCE 2008/2011,rapport Asselbergs 2011.

In 2008 heeft de Rijksdienst Cultureel Erfgoed (RCE) (voorheen Rijksdienst voor de Monumentenzorg) advies uitgebracht inzake de stedenbouwkundige ontwikkelingen van

Den Helder. Dit naar aanleiding van de Uitwerkingsplan Stadshart Den Helder van Zeestad BV van september 2008.

In dit advies werd de bezorgdheid uitgesproken over de te grote voortvarendheid van de gepresenteerde plannen, waarbij de cultuurhistorie waarden ondergeschikt blijken te zijn en er onvoldoende historisch onderzoek heeft plaatsgevonden. Dit geldt met name voor de planontwikkelingen op de Rijkswerf.

Ten aanzien van de versterking van het stadshart heeft de RCE het advies gegeven om eerst te beginnen met de zwakke en kwetsbare plekken in de stad, zoals het invullen van de gaten in de binnenstad. Het opknappen dus daar te starten is de koers die de gemeente Den Helder zou moeten volgen. Dit dient voor de leefbaarheid en imago van deze stad de hoogste prioriteit te krijgen.

In januari 2011 heeft het RCE op uitdrukkelijk verzoek van Zeestad een aanvullende reactie gegeven op het rapport "waardestelling en toetsingskader voor de gebiedsontwikkeling ORW" van de voormalig directeur RCE, Prof. drs. A.L.L.M Asselbergs. Slechts enkele onderdelen uit dit rapport zijn door de gemeenteraad aangenomen. Tevens is het RCE verzocht het advies van 2008 in te trekken. Het huidige concept stedenbouwkundig plan van november 2011 zou dus op hoofdlijnen dienen te voldoen aan het rapport en advies van 2011.

Zowel in het advies van de RCE als in het rapport van Prof. Asselbergs wordt de Rijkswerf beschouwd als een cultuurhistorisch waardevol en bijzonder gaaf complex met een specifiek eigen karakter. Vanuit dit oogpunt gezien dient dan ook de identiteit behouden en herkenbaar te blijven. Nieuwbouw dient sober te blijven (baksteen) met een aangepaste hoogte van 10 -12 meter. De afstand van de gebouwen onderling en t.o.v. de dokken dienen fors van maat zijn . Intieme straatjes, hoge bebouwing of afwijkende structuren doen afbreuk aan de historische context en zijn onaanvaardbaar.

De beslotenheid van de Rijkswerf als een enclave is een van de belangrijkste kwaliteiten van dit gebied, dit dient gehandhaafd te blijven.

Sloop of ingrijpende structuurwijzigingen van de gebouwen die als rijksmonument zijn aangemerkt, zijn niet aan de orde.

Het primaat van de ontwikkeling van de Rijkswerf ligt bij de maritieme en nautische ontwikkelingen en activiteiten, de ontwikkeling jachthaven (250 ligplaatsen), herstellen en restaureren van historische schepen in de dokken, het bassin, langs en op de kades.

Zeestad.

In het concept van Zeestad wordt de Rijkswerf omschreven als een rommelig en leeg gebied. De oriëntatie is slecht en de samenhang tussen stad en werf ontbreekt. De open en lege ruimte creëert een sfeer van kilte en verlatenheid. De enclave is een probleem. De kilte en verlatenheid kan volgens het ontwerp opgelost worden door het dicht bouwen van de pleinen, het realiseren van intieme straatjes, toepassen van gevarieerde bebouwing (schuine lijnen) en als accent drie gebouwen van 30 meter hoog. Dit staat haaks op het standpunt RCE/Asselbergs . Niet duidelijk is waarom deze volumes, veelheid van gebouwen en deze hoogte markttechnisch mogelijk en noodzakelijk is, er is immers in totaal geen vraag naar.

Reactie .

Gelet op de visie van het RCE en het rapport staat zowel de interpretatie van Zeestad, haar beleving (rommelig, slecht) haaks op het voorliggende concept. Het staat ook haaks op het in 1998 door de gemeente vastgestelde Masterplan Oude Rijkswerf Willemsoord. Het gehele terrein wordt grotendeels gevuld met bouwblokken in allerlei vormen en kleuren. De open ruimte, zichtlijnen, forse bemating rondom de gebouwen, dokken en kades zijn vrijwel geheel verdwenen. Het complex wordt hierdoor ernstig geschaad en zal hierdoor zijn identiteit en unieke karakter verliezen. Zichtlijnen verdwijnen en de dominantie van deze hoge bebouwing zal het gehele complex ernstig schaden. Sterker nog, hierdoor verdwijnt voor een groot deel de oorspronkelijke structuur en opbouw. Hierdoor zal het tegengestelde resultaat worden bereikt en wordt de beleving rommelig en slecht.

Dit voornemen is in strijd met genoemde rapporten en artikel 11 van de Monumentenwet.

Woningbouwplannen op de Rijkswerf .

In het bestemmingsplan voorontwerp van 9-12-2011 is het woningbouwprogramma voor Den Helder 2010- 2020 gesteld op 800 woningen . Dit is 80 woningen per jaar. Dit is volgens het Regionaal Actieprogramma Wonen een overplanning. Met andere woorden een lagere score dan genoemde 80 is opportuun. Er is voor deze woningen meer dan ruim voldoende capaciteit in de binnenstad, Nieuw Den Helder en Julianadorp. Op dit moment is er al helemaal geen vraag meer naar nieuwbouwwoningen. Los van het feit dat er geen vraag is, staat woningbouw op de Rijkswerf haaks op de gewenste ontwikkelingen van de nautische en maritieme activiteiten: ontwikkeling jachthaven/museumhaven ; herstel van schepen in de dokken en langs de kades. De ervaring bij het Marinacomplex leert dat alle activiteiten/werkzaamheden op en aan de schepen gestaakt moesten worden vanwege milieubeperkingen. Het uitgangspunt van de RCE het rapport en mijns inziens ook van de gemeenteraad geeft aan dat het primaat bij de nautische ontwikkelingen dienen te liggen.

Zowel geluidgevoelige bebouwing als het intrekken van de bestaande milieuvergunningen zijn in strijd met genoemde uitgangspunten.

Parkeren.

In het concept wordt het parkeren weggelaten en verschoven naar het moment dat de realisering van ontwikkelingen aanvangen. Dit is stedenbouwkundig onjuist, bestemmingsplantechnisch niet mogelijk en dus feitelijk onverantwoord. Mensen naar een andere locatie verwijzen als het terrein geen capaciteit meer heeft is al helemaal onjuist. Parkeren is voor de Rijkswerf economisch gezien van vitaal belang, niet alleen bij grote evenementen , zoals een beurs, popfestival e.d., maar voor de bezoekers, bevoorrading van de schepen, onderhoudswerkzaamheden et cetera.

Het theater.

Het mogelijk verplaatsen van de schouwburg De Kampanje van het Bernhardplein stadshart naar de beoogde locatie op de Rijkswerf zal een ingrijpende wijziging van een Rijksmonument veroorzaken. Zoals hierboven vermeld zal, indien een gebouw hierdoor ernstig geschaad wordt, de vergunningverlening moeilijk worden. Dit geldt niet alleen voor

het gebouw, maar ook de omringende historische bebouwing wordt geschaad. Bovendien verdwijnt een deel van de geschiedenis van de industriële ontwikkeling te weten de overgang van schepen van hout naar ijzer (Ketelmakerij). Indien de schouwburg naar de Rijkswerf moet kan dit ook zonder aantasting van de historische bebouwing.

Samenvatting.

Zowel in het advies van de RCE als in het rapport van Prof. Asselbergs wordt de Rijkswerf beschouwd als een gaaf complex met een specifiek eigen karakter. Nieuwbouw dient sober te blijven met een aangepaste hoogte van en met een forse onderlinge afstand. Intieme straatjes, hoge bebouwing of afwijkende structuren zijn niet aanvaardbaar. Sloop of ingrijpende structuurwijzigingen van gebouwen is eveneens onaanvaardbaar. Het primaat van de ontwikkeling van de Rijkswerf ligt bij nautische activiteiten. In het concept van Zeestad wordt de Rijkswerf omschreven als rommelig, een leeg gebied. De oriëntatie slecht en de samenhang tussen stad en werf ontbreekt.

De kilte en verlatenheid kan volgens het ontwerp opgelost worden door intieme straatjes, gevarieerde bebouwing (schuine lijnen) en als accent drie gebouwen van 30 m hoog. Het complex wordt hierdoor in haar stedenbouwkundige en cultuurhistorische waarden ernstig geschaad en zal zijn identiteit en unieke karakter verliezen. Zichtlijnen verdwijnen en de dominantie van deze hoge bebouwing zal het gehele complex in haar monumentale en belevingswaarde ernstig schaden.

Woningbouw.

Autonome woningbouw op de Rijkswerf staat haaks op de gewenste ontwikkelingen van de nautische en maritieme activiteiten: ontwikkeling jachthaven/museumhaven; herstel schepen in de dokken en langs de kades. Het uitgangspunt bij de RCE en het rapport geeft aan dat het primaat bij de nautische ontwikkelingen dienen te liggen.

Zowel geluidgevoelige bebouwing als het intrekken van de bestaande milieuvergunningen zijn in strijd met genoemde uitgangspunten.

Parkeren.

In het concept wordt het parkeren weggelaten en verschoven naar het moment dat de uitvoering ontwikkelingen ter hand worden genomen. Dit is stedenbouwkundig onjuist, bestemmingsplantechnisch niet mogelijk en dus feitelijk onverantwoord. Evenals het aangegeven van bebouwing dient ook het parkeren te worden benoemd. Parkeren is voor de Rijkswerf van vitaal belang, niet alleen bij grote evenementen zoals een beurs, popfestival e.d. maar ook voor bezoekers en bevoorrading.

Schouwburg.

Verplaatsing Schouwburg naar de voormalige Ketelmakerij zal ernstige schade toebrengen aan het gebouw, haar omgeving en de geschiedenis onrecht aandoen.

Conclusie .

- 1 De voorgestelde bebouwing en inrichting doen afbreuk aan het cultureel erfgoed Willemsoord.
- 2 Nautische ontwikkelingen worden onmogelijk gemaakt.
- 3 Het parkeren is niet aangegeven.
- 4 Diverse monumentale gebouwen worden ernstig aangetast.

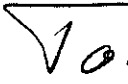
Op grond hiervan teken ik bezwaar aan tegen dit plan en adviseer ik u zowel het ontwerp als de voorgestelde beperkingen in het concept bestemmingsplan af te wijzen.

Met vriendelijke groet,

Dirk Reitsma.

A handwritten signature in black ink, consisting of several overlapping loops and a long horizontal stroke extending to the right.

contour Toneeltoren
vanaf terrein Rijksvief

contour of oneel toren
van af Beatrix-zuidstraat